

Grote Stern doet stap terug in 2012

De Nederlandse Grote Sterns broeden vrijwel uitsluitend in het Wadden- en Deltagebied. In totaal gaat het om 7-8 jaarlijks bezette kolonies. Na jaren van voorspoed deed de populatie in 2012 een stap terug. De ontwikkelingen binnen de beide sub-populaties waren echter verschillend.

Positief in Deltagebied

In het Deltagebied groeide de populatie als totaal met 1748 paren. Wel vonden daar enkele grote verschuivingen plaats. De kolonie op de Hooge Platen in de Westerschelde veerde na een zeer matig jaar (705 paren in 2011) op naar 2350 paren. Op de Scheelhoekeilanden in het Haringsvliet werden 3307 paren geteld, waar er een jaar eerder slechts 6 zaten. Daarentegen was het een slecht jaar op de eilanden in de Grevelingen (1739 paren, tegen 4479 in 2011) en ontbrak de soort zelfs op de Flaauwers inlaag in de Oosterschelde (2011: 458 paren). Onder de streep kon voor de Delta echter wel gesproken worden van een positief eindresultaat.

Teleurstellend in het Waddengebied

Heel andere resultaten in het Waddengebied, waar jaarlijks 3-4 kolonies gevestigd zijn. Op Texel telden twee kolonies in totaal 2900 paren. In 2011 lag hier één kolonie van 1200 paren. Op Ameland viel de populatie met 30% terug naar 3265 paren. De van oudsher belangrijkste kolonie in het Waddengebied is Griend. De Grote Sterns meldden zich hier volgens het boekje op 17 april voor het eerst in de vegetatie, op de vaste broedplekken van de laatste jaren. Een kleine week later was alles echter verdwenen. Dat

viel samen met predatie door onvolwassen grote meeuwen op kokmeeuweieren. De Grote Sterns nestelen op Griend samen met bijna 30.000 paar Kokmeeuwen, die de kolonie normaliter fel verdedigen tegen, met name, Zilvermeeuwen. Dit jaar kregen groepen onvolwassen grote meeuwen, net als vorig jaar, ruimschoots de gelegenheid om in de kolonies eieren en kleine jongen te eten. De Kokmeeuwen ondernamen nauwelijks pogingen om dit tegen te gaan. Nadat de Kokmeeuwen hun broedpogingen grotendeels gestaakt hadden, verdween de bescherming van de eieren en kleine jongen van de Grote Sterns. Deze vielen al snel ten prooi aan de grote meeuwen. Uiteindelijk werden er zo'n 2800 broedparen geteld, een forse aderslating. Het overgrote deel van deze nesten ging verloren.

Andere redenen

De teloorgang van de Grote Stern op Griend kan niet alleen op predatie door grote meeuwen worden afgeschoven. De van oorsprong belangrijkste broedlocaties op de zuidelijke strandwal zijn inmiddels nagenoeg verdwenen door afslag. De soort heeft zich daardoor de laatste jaren op andere plekken op het eiland gevestigd. Door bij de grootste concentraties Kokmeeuwen te gaan broeden, neemt de kans toe dat de door Grote

Sterns aangebrachte vis frequent wordt weggekaapt door Kokmeeuwen. Daardoor sterven kuikens van de Grote Stern de honger dood. Daar komt bij dat ook deze plekken onderhevig zijn aan afslag. Van de noordwestpunt van het eiland verdwijnt de laatste jaren door afslag zo'n 30 meter per jaar. Het totaal voor 2012 van 2800 broedparen betekent een achteruitgang van 67%. Daarmee is Griend voor het eerst in decennia niet meer de grootste kolonie van Nederland.

Met dank aan Date Lutterop (Natuurmonumenten Griend) & Sander Lilipaly, Mark Hoekstein, Rob Strucker & Pim Wolf (Delta Project Management, geteld in het kader van het Biologische Monitoringprogramma van Rijkswaterstaat Waterdienst (MWTL)).

● Joost van Bruggen

Foto boven: Jonge Grote Stern verhongerd op het nest, Griend 12 juni 2012.

Foto: Date Lutterop

Grote Stern met vis betekent voor Kokmeeuwen vaak: aanvallen. Foto: Harvey van Diek

